

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา

พ.ศ. ....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา
พ.ศ.....”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา

“คณะกรรมการสถาบัน” หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำ
รัฐสภา

“กรรมการสถาบัน” หมายความว่า กรรมการสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา

“คณะกรรมการวิชาการ” หมายความว่า คณะกรรมการวิชาการสถาบันวิเคราะห์งบประมาณ
ประจำรัฐสภา

“กรรมการวิชาการ” หมายความว่า กรรมการวิชาการสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำ
รัฐสภา

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการพัฒนาาระบบการวิเคราะห์งบประมาณประจำ
รัฐสภา

มาตรา ๔ ให้ประธานรัฐสภาการศึกษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

การจัดตั้ง วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน

มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสถาบันที่มีความเป็นกลางและเป็นอิสระทางวิชาการขึ้น เรียกว่า “สถาบัน
วิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา” เพื่อศึกษาวิเคราะห์และให้ความเห็นตามหลักวิชาการเกี่ยวกับผลกระทบ
ที่อาจมีต่อฐานะการคลังทั้งระยะสั้นและระยะยาว ระบบการเงินการคลัง ระบบเศรษฐกิจและสังคมของ
ประเทศ ตลอดจนความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อันเนื่องมาจากนโยบาย
การคลังของฝ่ายบริหาร นโยบายภาษีและรายได้รัฐ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี ร่างพระราชบัญญัติ
ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน รวมทั้งแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมบรรดาที่ต้องใช้จ่ายจากเงินแผ่นดินทั้ง
เงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ และเสนอแนะผลการศึกษาวิเคราะห์ต่อสมาชิกรัฐสภา เพื่อประโยชน์
ในการตรวจสอบความเหมาะสมและความคุ้มค่าในการดำเนินนโยบายของฝ่ายบริหาร และการพิจารณาให้ความเห็นชอบ
ร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว รวมทั้งเปิดเผยผลการศึกษาและให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวต่อ
สาธารณชน ทั้งนี้เพื่อให้การพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และการตรวจสอบการ
ดำเนินงานตามนโยบายของฝ่ายบริหารให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติอย่างแท้จริงและยั่งยืน

ให้สถาบันเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วย
การจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและ
กฎหมายอื่น ๆ และอยู่ในกำกับดูแลของประธานรัฐสภา

กิจการของสถาบันไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมาย
ว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ผู้อำนวยการ
รองผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของสถาบันต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ใน
กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๖ สถาบันมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยหรือให้ความเห็นทางวิชาการเกี่ยวกับผลทางการคลังของนโยบาย
ภาษีและรายได้รัฐ การจัดทำงบประมาณ การใช้เงินแผ่นดินของฝ่ายบริหารและส่งเสริมความโปร่งใสของ
กระบวนการทางการคลังของประเทศ

(๒) วิจัยและสนับสนุนการวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจมีต่อฐานะการคลัง ระบบการเงินการคลัง ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ตลอดจนความยากจน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ อันเนื่องมาจากการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน การกำหนดนโยบายสาธารณะ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

(๓) เผยแพร่และสนับสนุนการเผยแพร่และให้บริการผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยหรือความเห็นตาม (๑) และ (๒) ต่อสมาชิกรัฐสภาและสาธารณชน

(๔) ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรในประเทศและต่างประเทศเพื่อประโยชน์ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยหรือให้ความเห็นตาม (๑) และ (๒)

(๕) สนับสนุนข้อมูลและความเห็นตาม (๑) และ (๒) แก่คณะกรรมการต่าง ๆ ของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามที่ได้รับคำร้องขอ ทั้งนี้อาจสนับสนุนข้อมูลและความเห็นตาม (๑) และ (๒) แก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาด้วยก็ได้

(๖) กระทำการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสถาบัน

ผู้อำนวยการมีดุลพินิจที่จะดำเนินการในประเด็นใดประเด็นหนึ่งตาม (๑) (๒) และ (๕) โดยคำนึงถึงความพร้อมของสถาบัน แต่ต้องรายงานเหตุแห่งการใช้ดุลพินิจต่อคณะกรรมการวิชาการ

มาตรา ๗ ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย หรือให้ความเห็นทางวิชาการตามมาตรา ๖ ให้พนักงานหรือลูกจ้างของสถาบัน ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นผู้ดำเนินการเองภายใต้การกำกับดูแลของผู้อำนวยการ ทั้งนี้ สถาบันจะจ้างหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการดังกล่าวโดยจ่ายค่าตอบแทนมิได้ เว้นแต่เป็นเรื่องที่จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางวิชาการหรือความสามารถพิเศษเฉพาะด้านและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิชาการแล้ว

รายงานผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และความเห็นตามมาตรา ๖ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(๑) ศึกษาวิเคราะห์และประมาณการความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และประมาณการรายรับรายจ่ายรวมถึงฐานะการคลังของภาครัฐ ทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลางและระยะยาว

(๒) ศึกษาวิเคราะห์และให้ความเห็นตามหลักวิชาการเกี่ยวกับผลกระทบทางการเงินการคลังของนโยบายต่าง ๆ ของฝ่ายบริหาร ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี และร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการเงิน

(๓) ศึกษาวิเคราะห์และให้ความเห็นตามหลักวิชาการเกี่ยวกับต้นทุนการคลังและผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของนโยบายรัฐบาล แผนการบริหารราชการแผ่นดิน รวมทั้งแผนการปฏิบัติราชการของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ และองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ได้ตามที่เห็นสมควร หรือตามมติของสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา

(๔) ศึกษาวิเคราะห์และให้ความเห็นตามหลักวิชาการเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน การกำหนดนโยบายสาธารณะ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี หรือร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

มาตรา ๘ ให้สถาบันมีอำนาจกระทำกิจการต่าง ๆ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ตาม
มาตรา ๖ และอำนาจเช่นที่ว่านี้ให้รวมถึง

(๑) ถูกรวมสิทธิ์หรือมีสิทธิครอบครอง หรือมีทรัพย์สินสิทธิต่าง ๆ สร้าง ซื้อ ว่าจ้าง รับจ้าง
จัดหา หรือดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๒) ทำความตกลงและร่วมมือกับองค์การหรือหน่วยงานในประเทศและต่างประเทศ

(๓) ว่าจ้างหรือมอบให้บุคคลใดประกอบกิจการส่วนใดส่วนหนึ่งของสถาบัน

(๔) ขอให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ องค์การตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานของรัฐ
รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐส่งข้อมูลหรือเอกสาร
หลักฐานที่จำเป็นในการดำเนินการตามมาตรา ๖ ให้แก่สถาบัน

(๕) ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องส่งข้อมูลเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่อยู่ในความรับผิดชอบให้แก่
สถาบัน เพื่อนำไปใช้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ทั้งนี้ ข้อมูลดังกล่าวข้างต้นต้องไม่เป็นการเปิดเผย
ตัวตน ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางการค้า หรือกิจการของผู้เสียภาษีแต่อย่างใด

ข้อมูลที่ได้มาตาม (๕) ให้สถาบันใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย หรือให้
ความเห็นทางวิชาการตามวัตถุประสงค์ของสถาบันเท่านั้น และห้ามเปิดเผยต่อบุคคลใด ๆ นอกจาก
ผู้อำนวยการหรือพนักงานซึ่งผู้อำนวยการมอบหมายให้เป็นผู้ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย หรือให้ความเห็นทาง
วิชาการในเรื่องที่เกี่ยวกับข้อมูลตาม (๕) เท่านั้น

ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติข้อห้ามในวรรคสองของมาตรา ๘ (๕) มีความผิดต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๖) ดำเนินกิจการอื่นใดเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบัน

การดำเนินการตาม (๒) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถาบันก่อน ส่วนการ
ดำเนินการตาม (๕) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิชาการก่อน

มาตรา ๙ ให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือ
หน่วยงานอื่นของรัฐ ให้ความร่วมมือแก่สถาบันตามที่ได้รับร้องขอตามมาตรา ๘ (๔) หรือ (๕) โดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ
หน่วยงานอื่นของรัฐไม่สามารถดำเนินการตามที่สถาบันร้องขอได้ ให้มีหนังสือแจ้งเหตุผลความจำเป็นให้
สถาบันทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องขอ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของ
สถาบัน ให้ผู้อำนวยการรายงานคณะกรรมการสถาบันทราบและดำเนินการตามมาตรา ๑๘ (๙)

หมวด ๒
คณะกรรมการสถาบัน

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการสถาบันสถาบันวิเคราะห์งบประมาณของรัฐสภาประกอบด้วย

(๑) ประธานรัฐสภา เป็นประธานกรรมการสถาบัน

(๒) รองประธานรัฐสภา เป็นรองประธานกรรมการสถาบัน

(๓) ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการสถาบัน

(๔) กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหกคนซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสถาบัน

ตาม (๔) ตามมติของคณะกรรมการสถาบัน

ให้ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการ

มาตรา ๑๑ กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) มีความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บัญชี หรือ

กฎหมาย

(๔) มีประสบการณ์ทำงานตาม (๓) ไม่น้อยกว่าสิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ เว้นแต่เป็นผู้บริหารระดับสูงของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป

(๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) เป็นบุคคลซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก ให้ออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งเกินสองวาระติดต่อกันมิได้

ในกรณีที่กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่แล้ว

มาตรา ๑๓ ในกรณีที่ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๑) (๒) หรือ (๓) วางลงไม่ว่าด้วยเหตุใดและยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวแทนตำแหน่งที่วางลงหรือผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ให้คณะกรรมการสถาบันปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยถือว่าคณะกรรมการสถาบันประกอบด้วยกรรมการสถาบันเพียงเท่าที่มีอยู่ และหากตำแหน่งที่วางลงคือตำแหน่งตามมาตรา ๑๐ (๑) หรือ ๑๐ (๒) ให้กรรมการที่เหลืออยู่คัดเลือกผู้ทำหน้าที่ประธานสถาบันหรือรองประธานสถาบันแล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๔ นอกจากพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) คณะกรรมการสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือได้กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ โดยอิสระในเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาการ ผู้อำนวยการ พนักงาน หรือลูกจ้างของสถาบัน

- (๗) ขาดการประชุมคณะกรรมการเกินสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุอันควร
- (๘) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๑

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ประธานรัฐสภาดำเนินการให้มีการแต่งตั้งกรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง และให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว

ในกรณีที่กรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระในระหว่างที่อายุของสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาสิ้นสุดลงไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสถาบันประกอบด้วยกรรมการสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

มาตรา ๑๖ การประชุมคณะกรรมการสถาบันต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการสถาบันทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จึงจะเป็นองค์ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการสถาบันคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ ประธานกรรมการสถาบันและกรรมการสถาบันต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการแทรกแซงหรือก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการโดยอิสระของคณะกรรมการวิชาการ ผู้อำนวยการ พนักงาน หรือลูกจ้างของสถาบัน

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการสถาบันมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลกิจการทั่วไปของสถาบัน บรรดาที่มีได้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาการและผู้อำนวยการโดยเฉพาะ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) กำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันและประเมินผลการดำเนินงานของสถาบัน รวมทั้งประเมินผลการปฏิบัติงานโดยทั่วไปของผู้อำนวยการสถาบัน

(๒) อนุมัติแผนการดำเนินงานของสถาบัน รวมทั้งแผนการบริหารและการใช้จ่ายเงินกองทุนตามข้อเสนอของผู้อำนวยการ

(๓) อนุมัติงบประมาณรายจ่ายของสถาบันและอนุมัติการใช้จ่ายเงินกองทุนตามข้อเสนอของผู้อำนวยการ

(๔) ออกข้อบังคับว่าด้วยการประชุม เบี้ยประชุม และประโยชน์ตอบแทนอื่นของคณะกรรมการสถาบัน และคณะกรรมการวิชาการ

(๕) ออกข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงาน และการบริหารงานของสถาบัน

(๖) ออกข้อบังคับเกี่ยวกับการเงิน ทรัพย์สิน และการบริหารงานของสถาบัน

(๗) ออกข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของสถาบันเกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่งอัตราเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน สวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลอื่น การบรรจุ การแต่งตั้ง การให้ได้รับเงินเดือน

หรือค่าจ้าง การออกจากงาน ระเบียบวินัย การลงโทษ การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษของพนักงาน และลูกจ้าง

(๘) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ และการมอบให้ผู้อื่นรักษาการแทน หรือปฏิบัติการแทนผู้อำนวยการ

(๙) ขอให้ผู้รักษาการตามกฎหมายหรือรัฐมนตรีผู้กำกับดูแลหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สั่งให้หน่วยงานตามกฎหมายที่ตนเป็นผู้รักษาการ หรือที่ตนกำกับดูแลจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารหลักฐานแก่สถาบันตามที่ได้รับการร้องขอ

(๑๐) ส่งเสริมความเป็นอิสระทางวิชาการของคณะกรรมการวิชาการ ผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของสถาบัน

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบัน ก่อนดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) คณะกรรมการสถาบันต้องปรึกษาหารือกับ คณะกรรมการวิชาการก่อน

ข้อบังคับตาม (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) ให้เสนอโดยผู้อำนวยการและเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่ผู้มีหน้าที่ต้องจัดส่งข้อมูลหรือเอกสารหลักฐานแก่สถาบันตามที่ได้รับการร้องขอตาม (๙) ไม่ดำเนินการตามที่ได้รับการร้องขอโดยไม่มีเหตุผลอันควร ให้สถาบันมีหนังสือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นทราบ ในกรณีเช่นนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายอันเป็นการกระทำความผิดทางวินัย และให้ผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นโดยไม่ชักช้า

หมวด ๓

คณะกรรมการวิชาการ

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการวิชาการสถาบันวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา ประกอบด้วยประธานกรรมการวิชาการคนหนึ่งและกรรมการวิชาการอีกจำนวนหกคน ซึ่งประธานรัฐสภาแต่งตั้งตามมติของคณะกรรมการสถาบัน

ให้ผู้อำนวยการเป็นเลขาธิการ

ผู้ใดจะเป็นกรรมการสถาบันและกรรมการวิชาการในเวลาเดียวกันมิได้

มาตรา ๒๐ ให้นำมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) และ (๘) มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับแก่ประธานกรรมการวิชาการและกรรมการวิชาการด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการวิชาการมีอำนาจหน้าที่กำกับโดยทั่วไปซึ่งการดำเนินงานทางวิชาการของสถาบัน และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย

- (๑) กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานทางวิชาการของสถาบัน
- (๒) ให้ความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบหรือแนวทางการศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัย หรือการให้ความเห็นทางวิชาการ
- (๓) ขอให้สถาบันดำเนินการตามมาตรา ๖ (๑) หรือ (๒) ในประเด็นที่เห็นสมควร
- (๔) ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะหรือข้อเสนอนั้นเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัย หรือการให้ความเห็นทางวิชาการในเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสถาบัน
- (๕) ส่งเสริมความเป็นอิสระทางวิชาการของผู้อำนวยการ พนักงาน และลูกจ้างของสถาบัน
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาการ

มาตรา ๒๒ เพื่อประกันความเป็นอิสระทางวิชาการของผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของสถาบัน การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการวิชาการตามมาตรา ๒๑ ต้องไม่มีลักษณะเป็นการแทรกแซงหรือก้าวก่ายการปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการโดยอิสระของผู้อำนวยการ พนักงานและลูกจ้างของสถาบัน

หมวด ๔ ผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๓ ให้สถาบันมีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารงานของสถาบัน และอาจมีรองผู้อำนวยการคนหนึ่งหรือหลายคนทำหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการมอบหมาย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้แต่งตั้งผู้อำนวยการตามมติของคณะกรรมการสถาบัน และเมื่อได้แต่งตั้งแล้ว ให้แจ้งสมาชิกรัฐสภาทราบด้วย

มาตรา ๒๔ ผู้อำนวยการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติ

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์และไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) สามารถทำงานให้แก่สถาบันได้เต็มเวลา
- (๔) มีความรู้ความสามารถเป็นที่ประจักษ์ด้านการคลังหรือเศรษฐศาสตร์
- (๕) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการคลังหรือเศรษฐศาสตร์ติดต่อกันเป็นเวลายาวไม่น้อยกว่า

สิบปี

ข. ลักษณะต้องห้าม

(๑) เป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเคยเป็นและได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่เกินสองปี เว้นแต่เคยเป็นผู้บริหารระดับสูงของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือเคยเป็นข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป

(๒) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ของพรรคการเมือง เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต

(๖) เป็นบุคคลซึ่งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐไล่ออก ให้ออก หรือเลิกจ้าง เพราะทุจริตต่อหน้าที่

(๗) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๒๕ ให้มีคณะกรรมการสรรหาผู้อำนวยการคณะหนึ่งประกอบด้วย ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน นายกษมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย คณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐสองแห่ง คณบดีคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีในมหาวิทยาลัยของรัฐหนึ่งแห่ง และคณบดีคณะรัฐศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของรัฐหนึ่งแห่ง เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการวิชาการเป็นผู้คัดเลือกคณบดีในวรรคหนึ่ง

คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔ ซึ่งเหมาะสมที่จะแต่งตั้งเป็นผู้อำนวยการจำนวนไม่น้อยกว่าสองคนแต่ไม่เกินสามคนเสนอต่อคณะกรรมการสถาบันเพื่อคัดเลือกจากรายชื่อที่เสนอโดยคณะกรรมการสรรหา

ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่เลขานุการคณะกรรมการสรรหาและคณะกรรมการสถาบันในการสรรหาหรือคัดเลือกผู้อำนวยการตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี

การสรรหาและการคัดเลือกให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการสถาบันกำหนด โดยการสรรหาและคัดเลือกผู้อำนวยการนั้นต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่มีเหตุให้ต้องสรรหา

มาตรา ๒๖ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๖) คณะกรรมการสถาบันมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุบกพร่องหรือทุจริตต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง หรือได้กระทำการอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางการแสดงความคิดเห็นทางวิชาการโดยอิสระของพนักงานหรือลูกจ้างของสถาบัน

(๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๔

มาตรา ๒๗ ให้ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งห้าปีนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งและดำรงตำแหน่งได้ไม่เกินสองวาระ

มาตรา ๒๘ ผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) บริหารกิจการของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันและสอดคล้องกับนโยบายของคณะกรรมการสถาบันและคณะกรรมการวิชาการ

(๒) บังคับบัญชาพนักงานและลูกจ้างของสถาบันทุกตำแหน่ง

(๓) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด เงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทน ลงโทษทางวินัยพนักงานและลูกจ้างตลอดจนให้พนักงานหรือลูกจ้างออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการสถาบันกำหนด

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของสถาบันโดยไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับหรือรูปแบบหรือแนวทางการศึกษาวิเคราะห์หรือวิจัยหรือการให้ความเห็นทางวิชาการของคณะกรรมการสถาบันหรือคณะกรรมการวิชาการ แล้วแต่กรณี

(๕) เป็นผู้แทนสถาบันในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก และเพื่อการนี้ ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้พนักงานคนใดคนหนึ่งปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องไม่ขัดต่อข้อบังคับที่คณะกรรมการสถาบันกำหนด

มาตรา ๒๙ ให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งรองผู้อำนวยการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถาบัน ถ้าเป็นรองผู้อำนวยการที่มีภาระงานด้านวิชาการต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิชาการด้วย

เมื่อผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งให้รองผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่งด้วย

มาตรา ๓๐ อัตราเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และสิทธิประโยชน์อื่นของผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสถาบันกำหนด

หมวด ๕

กองทุน

มาตรา ๓๑ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสถาบัน เรียกว่า “กองทุนเพื่อการพัฒนากระบวนการวิเคราะห์งบประมาณประจำรัฐสภา” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายสำหรับการดำเนินงานของสถาบัน ประกอบด้วย

- (๑) เงินทุนประเดิมที่รัฐจัดสรรให้
- (๒) เงินงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้เป็นรายปี
- (๓) รายได้จากการดำเนินกิจการของสถาบัน
- (๔) เงินอุดหนุนจากองค์การระหว่างประเทศที่ไม่แสวงหากำไร
- (๕) ดอกผลหรือรายได้อื่น
- (๖) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ตกเป็นของกองทุน

เงินทุนประเดิมตาม (๑) และเงินงบประมาณรายปีตาม (๒) นั้น รัฐพึงจัดสรรให้แก่สถาบัน โดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

มาตรา ๓๒ รายได้ที่เกิดจากกองทุนตามมาตรา ๓๑ และรายได้อื่นของสถาบันให้นำส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่เมื่อใดที่กองทุนมีเงินเกินสองพันห้าร้อยล้านบาท ให้คณะกรรมการสถาบันนำเงินกองทุนส่วนที่เกินจำนวนดังกล่าวส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา ๓๓ บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถาบันได้มาโดยการซื้อด้วยเงินรายได้ของสถาบัน หรือแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินของสถาบันให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถาบัน

มาตรา ๓๔ ทรัพย์สินของสถาบันไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีและบุคคลใดจะยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับสถาบันในเรื่องทรัพย์สินของสถาบันมิได้

หมวด ๖

การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๓๕ ให้สถาบันวางและถือไว้ซึ่งระบบการบัญชีที่เหมาะสมและเป็นมาตรฐานแก่กิจการแยกตามประเภทงานส่วนที่สำคัญ มีสมุดบัญชีรายการรับและจ่ายเงิน ทรัพย์สินและหนี้สินที่แสดง

กิจการที่เป็นอยู่ตามความจริงและตามที่ควร ตามประเภทงานพร้อมด้วยข้อความอันเป็นที่มาของรายการนั้น ๆ และให้มีการตรวจสอบบัญชีภายในเป็นประจำ

มาตรา ๓๖ ให้สถาบันจัดทำงบดุล และบัญชีรับจ่าย ส่งผู้สอบบัญชีตรวจสอบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณแผ่นดินทุกปี

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของสถาบันทุกรอบปี แล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการสถาบันภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณแผ่นดินทุกปี

มาตรา ๓๗ ให้สถาบันจัดทำรายงานประจำปีทุก ๆ ปี เสนอต่อคณะกรรมการสถาบัน โดยแสดงงบดุล และบัญชีรับจ่ายที่ผู้สอบบัญชีรับรองว่าถูกต้องพร้อมทั้งรายงานของผู้สอบบัญชี รวมทั้งแสดงผลงานของสถาบันในปีที่ล่วงมาด้วย

ให้ผู้อำนวยการเสนอรายงานประจำปีตามวรรคหนึ่งต่อสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เพื่อทราบ และให้เผยแพร่รายงานประจำปีต่อสาธารณชนในวงกว้างด้วย

หมวด ๗

การติดตามตรวจสอบและประเมินผล

มาตรา ๓๘ ให้มีคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบัน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการอื่นจำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งกรรมการสถาบันแต่งตั้ง โดยคณะกรรมการติดตามและประเมินผลต้องไม่เป็นพนักงานของสถาบัน ไม่เป็นกรรมการสถาบันหรือ กรรมการวิชาการ

ให้นำมาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ และมาตรา ๑๗ มาใช้ บังคับแก่คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๙ ให้คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของสถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลงานของสถาบันและของผู้อำนวยการโดยรับฟังความคิดเห็น อย่างกว้างขวางเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันประกอบการประเมินผลงาน

(๒) รายงานผลการติดตาม และตรวจสอบผลงานของสถาบันและของผู้อำนวยการต่อประธาน คณะกรรมการทุกหกเดือน

(๓) ประเมินผลงานของสถาบันทุกปีและจัดทำรายงานการประเมินผลงานเสนอต่อประธาน คณะกรรมการ

หมวด ๘

การพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย

มาตรา ๔๐ เพื่อให้บทบัญญัติของกฎหมายสอดคล้องกับความต้องการของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการสถาบันจัดให้มีการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของพระราชบัญญัตินี้ทุกกรอบระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ให้ผู้อำนวยการเสนอรายงานผลการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของพระราชบัญญัตินี้ต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ของปีถัดจากปีที่ครบรอบระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง โดยหากปรากฏว่าต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในประเด็นใด ให้ประธานรัฐสภาจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ไว้ในรายงานด้วย

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา การใดที่พระราชบัญญัตินี้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของรัฐสภา ประธานรัฐสภา รองประธานรัฐสภา หรือผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หรือรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๔๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการสถาบันประกอบด้วยประธานรัฐสภา และรองประธานรัฐสภา และให้เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้าเป็นเลขานุการ

ให้คณะกรรมการสถาบันตามวรรคหนึ่งดำเนินการถวายคำแนะนำเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ในวาระเริ่มแรก เมื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แล้ว ให้คณะกรรมการสถาบันดำเนินการให้มีคณะกรรมการวิชาการตามมาตรา ๑๙ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งกรรมการสถาบันผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง

.....

.....